

ผลงานเด่น กรมวิทยาศาสตร์บริการ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กรมวิทยาศาสตร์บริการ
DEPARTMENT OF SCIENCE SERVICE

กรมวิทยาศาสตร์ บริการ “เราทำความดี ด้วยหัวใจ”

การพัฒนาห้องสมุดสีเขียว และสำนักงานสีเขียว: ก้าวสำคัญสู่ความยั่งยืน

นายพิพัฒน์ ดียอดยิ่ง นักวิชาการเผยแพร่

กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญที่โลกเผชิญอยู่ในปัจจุบัน หนึ่งในวิธีการที่สามารถช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้คือการพัฒนาห้องสมุดและสำนักงานให้เป็น "สีเขียว" หรือเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ห้องสมุดและสำนักงานสีเขียวไม่เพียงแต่ช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังสร้างสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ดีขึ้น ส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ใช้บริการและบุคลากรในองค์กร

ห้องสมุดสีเขียว (Green Library) เป็นห้องสมุดที่ออกแบบและดำเนินงานโดยคำนึงถึงหลักการด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีจุดเด่นดังนี้

- การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ: ใช้แสงธรรมชาติและระบบแสงสว่าง LED ที่ประหยัดพลังงาน
- การใช้น้ำอย่างยั่งยืน: ติดตั้งระบบประปาที่มีประสิทธิภาพ
- การจัดการของเสียอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: มีระบบคัดแยกและการจัดการรีไซเคิลขยะ
- การใช้พื้นที่สีเขียว: สร้างพื้นที่สีเขียวภายในและภายนอกห้องสมุดเพื่อปรับปรุงคุณภาพอากาศและความเป็นอยู่ที่ดี

• การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม: จัดกิจกรรมและโปรแกรมที่ส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

สำนักงานสีเขียว (Green Office) เป็นสำนักงานที่ออกแบบและดำเนินงานโดยคำนึงถึงหลักการด้านสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับห้องสมุดสีเขียว โดยมีจุดเด่นเพิ่มเติมดังนี้

- การออกแบบอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม: ใช้เทคโนโลยีอาคารสีเขียว เช่น ฉนวนกันความร้อนที่ประหยัดพลังงานและหน้าต่างที่มีประสิทธิภาพ
- การจัดการขยะอย่างยั่งยืน: มีระบบคัดแยกและรีไซเคิลขยะที่ครอบคลุม รวมถึงการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว
- การส่งเสริมการเดินทางที่ยั่งยืน: สนับสนุนการเดินทางด้วยขนส่งสาธารณะ การเดิน และการปั่นจักรยาน การวางแผนการเดินทางไปด้วยกันในส่วนทางเดียวกัน

- การสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีสุขภาพดี: มีแสงธรรมชาติที่เพียงพอ การระบายอากาศที่ดี และพื้นที่พักผ่อนที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี

ประโยชน์ของห้องสมุดสีเขียวและสำนักงานสีเขียว

การพัฒนาห้องสมุดสีเขียวและสำนักงานสีเขียวมีประโยชน์มากมาย ได้แก่

- ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: ลดการใช้พลังงาน น้ำ และทรัพยากรอื่น ๆ รวมถึงลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- ส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี: สร้างสภาพแวดล้อมที่มีสุขภาพดีและเป็นแรงบันดาลใจ ซึ่งช่วยลดความเครียดและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- ประหยัดค่าใช้จ่าย: การใช้พลังงานและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- สร้างภาพลักษณ์ที่ดี: แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นขององค์กรต่อความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคม
- ดึงดูดและรักษานักงานและผู้ใช้บริการ: ผู้คนต่างแสวงหาสถานที่ทำงานและเรียนรู้ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมสุขภาพ

กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สท.) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มีเป้าหมายในการพัฒนางานด้านห้องสมุดควบคู่ไปกับการส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตามเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดสีเขียว โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายของชาติและมีความเป็นสากล ตลอดระยะเวลากว่า 7 ปี ที่กองหอสมุดฯ ได้สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักรู้ในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรภายในและภายนอกหน่วยงาน และได้ผ่านการตรวจประเมินห้องสมุดสีเขียว ประจำปี 2561 ได้รับเกียรติบัตรจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในวันที่ 21 มีนาคม 2562 และเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2567 กองหอสมุดฯ ได้เข้ารับการตรวจประเมินห้องสมุดสีเขียว (Green Library) ประจำปี 2567 ฉบับปี พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นเกณฑ์ใหม่ประกอบด้วย การประเมินด้านห้องสมุด และการประเมินด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ตามเกณฑ์การประเมินสำนักงานสีเขียว (Green Office) พร้อมนำเสนอผลการดำเนินงานและแสดงหลักฐานในการประเมิน

ห้องสมุดสีเขียว โดยคณะกรรมการตรวจประเมิน ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรกองหอสมุดฯ และสำรวจพื้นที่ การดำเนินงานตามเกณฑ์การพัฒนาห้องสมุดสีเขียว พร้อมให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานห้องสมุดสีเขียวที่เป็น ประโยชน์ ซึ่งกองหอสมุดฯ พร้อมนำไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น กล่าวคือ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ให้ได้มากที่สุด มีการนำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังเป็นต้นแบบในการนำ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์แทนการใช้กระดาษภายในกรมวิทยาศาสตร์บริการอีกด้วย ตลอดจนสนับสนุนให้ บุคลากรภายในหน่วยงานร่วมกันประหยัดพลังงานและลดการปล่อย “คาร์บอนฟุตพริ้นท์” หรือก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของภาวะโลกร้อน

การพัฒนาห้องสมุดสีเขียวและสำนักงานสีเขียวเป็นก้าวสำคัญสู่ความยั่งยืน ไม่เพียงแต่ช่วยลดผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังสร้างสิ่งแวดล้อมการทำงานและการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของ ผู้ใช้บริการและบุคลากรในองค์กร การเปลี่ยนแปลงนี้จะช่วยให้เราสามารถสร้างอนาคตที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง

